

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/404/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313204212
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313204212.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov: Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava a.s., so sídlom Olejkárska 1, Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kánom, Nám. M. Benku 9-C1, Bratislava, proti odporkyni: U. V., bytom Z. XXX, t.č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou: B. E., zamestnankyňou Okresného súdu Galanta, o zaplatenie sumy 50,50 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta, zo dňa 14. marca 2014, č. k. 10C/367/2013-40, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania potvrdzuje.

Odporkyni sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Galanta, č.k. 21Ro/277/2013-8 zo dňa 08.03.2013. Návrh navrhovateľa o zaplatenie sumy 50,50 eur s príslušenstvom zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že navrhovateľ sa domáhal na odporkyni zaplatenia sumy 50,50 eur z dôvodu, že odporkyňa dňa 10.02.2011 na linke MHD č. 65 v Bratislave sa nepreukázala platným cestovným lístkom na výzvu kontrolného orgánu. Odporkyni, keďže táto sa nachádzala na neznámom mieste bola uznesením súdu zo dňa 20.01.2014 v súlade s § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovená opatrovníčka na zastupovanie v konaní, ktorá vo svojom vyjadrení k návrhu vzniesla námietku premlčania nárokov navrhovateľa uplatnených v konaní. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 760 O.z., podľa § 11 ods. 1 písm. d), § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave, podľa § 100 ods. 1, § 101 a § 108 O.z.. Z vykonaného dokazovania zistil, že z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok, variabilný symbol: 1106678 zo dňa 10.02.2011 vyplynulo, že dňa 10.02.2011 bola na linke č. 65 v Bratislave, č. voza 2344/2 o 09:29 hod. vykonaná revízorom so služobným číslom 1096 kontrola cestovných lístkov, pričom bolo zistené, že odporkyňa, ktorej totožnosť bola overená podľa občianskeho preukazu cestovala bez platného cestovného lístka. Za nesplnenie povinnosti cestovať s platným cestovným lístkom bol odporkyni uložený postih zaplatiť navrhovateľovi 50,- eur a cestovné 0,50 eur. Odporkyňa požadovanú sumu nezaplatila ani na základe výzvy navrhovateľa zo dňa 21.03.2011. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že v prejednávanej veci ide o premlčanie práva z prepravy (nárok dopravcu na cestovné a na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom), ktoré právo sa premlčí v jednoročnej premlčacej dobe podľa ust. § 108 O.z. Táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz podaním návrhu na súde. V danom prípade právo z prepravy bolo možné uplatniť prvý raz 10.02.2011 a jednoročná premlčacia doba uplynula dňa 10.02.2012. V prejednávanej veci si navrhovateľ svoje právo uplatnil voči odporkyni na súde podľa prezenčnej pečiatky dňa 18.02.2013,

teda zjavne po uplynutí premlčacej doby. Preto súd prvého stupňa návrh zamietol. Navrhovateľ svoje právo na zaplatenie cestovného, ale aj postihu za cestovanie bez platného cestovného lístka mohol proti odporkyňi na súde uplatniť už v deň nasledujúci po tom, čo odporkyňa cestovala bez platného cestovného lístka, keďže skutočnosť, že platný cestovný lístok mala, nevedela preukázať. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyňi, ktorá mala úspech ich náhradu nepriznal, pretože jej v súvislosti s konaním žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, v ktorom uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Navrhovateľ v dôvodoch odvolania poukázal na ust. § 760 Občianskeho zákonníka, na ustanovenie zák. č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave (ust. § 9 písm. b), § 11 ods. 1 písm. d), § 104 ods. 2, čl. 6 ods. 2 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave platného v čase porušenia tarifných a prepravných podmienok) a uviedol, že nakoľko sa odporca na výzvu revízora dňa 21.03.2011 na linke MHD č. 65 v Bratislave nepreukázal platným cestovným lístkom alebo iným platným cestovným dokladom je povinný navrhovateľovi v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku MHD v Bratislave a v čl. 5 tarify MHD v Bratislave zaplatiť cestovné 0,50 eur a úhradu 50 eur, pričom túto skutočnosť preukazuje hlásenie o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 10.02.2011. Podľa navrhovateľa povinnosť odporcu zaplatiť úhradu navrhovateľovi vznikla v zmysle § 9 písm. b) v spojení s § 11 ods. 1 písm. d), v spojení s § 14 ods. 2 Zákona o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Občianskeho zákonníka. Argumentoval tým, že zákon č. 56/2012 Z.z. o cestnej preprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka a preto je namieste použiť ust. § 101 Občianskeho zákonníka a to znamená, že pohľadávka vo výške 50,50 eur nebola v čase podania návrhu na podanie platobného rozkazu premlčaná. Zároveň dal súdu do pozornosti rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave pod sp. zn. 15Co/67/2011 a 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd rozhodoval v skutkovo totožných veciach, pričom v oboch prípadoch vyhovel odvolaniu navrhovateľa. S ohľadom na vyššie uvedené navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keď zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 29,57 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10C/367/2013 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplatenia sumy 50,50 eur a náhrady trov konania.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu s rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd zamietol návrh navrhovateľa a v časti náhrady trov konania.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Rozsudok obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti (§ 157 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až § 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 Obč. zák. ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (Komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 Obč. zák. zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne. Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil, za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov.

Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 Obč. zák. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Zb. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydanom v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach v znení neskorších predpisov Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

Podľa § 108 Obč. zák. práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

V danom prípade právne závery súdu prvého stupňa zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu. Správny je aj záver súdu prvého stupňa o premlčaní. Navrhovateľ totiž predmetným návrhom uplatňoval cestovné a nezaplatenú úhradu (prirážku) v zmysle § 8 ods. 5, 6, 7 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov a podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, splatnú dňom porušenia povinnosti odporcu mať zakúpený lístok, t.j. dňom 10.02.2011. Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Obč. zák., podľa ktorého ustanovenia jej dĺžka je jeden rok. Nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 18.2.2013, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby.

Námietka navrhovateľa v odvolaní ohľadom premlčania, keď mal za to, že je namieste použiť § 101 Obč. zák. a to znamená, že pohľadávka vo výške 50,50 € nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu (18.2.2013) premlčaná, nie je podľa odvolacieho súdu dôvodná. Ako už bolo spomenuté vyššie, účtovanú pokutu nie je možné posudzovať samostatne. Nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne a oddelene (aj keď môže byť samostatne a oddelene uplatnený na súde) len na základe zákona č. 514/2009 Z. z., ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného a oba nároky tak vznikajú len a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia, a to súčasne; u oboch nárokov preto začína rovnako plynúť aj premlčacia doba ustanovená v § 108 Obč. zák. (Oba nároky majú rovnaký právny základ - porušenie podmienok zmluvy o preprave.) Niet preto dôvodu nepovažovať aj nárok na zaplatenie úhrady (pokuty) za právo z prepravy, a nie je teda ani dôvod posudzovať podmienky premlčania aj tohto nároku inak, než v zmysle ust. § 108 Obč. zákonníka. Pokiaľ sa navrhovateľ odvolával vo svojom odvolaní na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, predmetné rozhodnutia nie sú pre rozhodovanie iných odvolacích senátov právne záväzné.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil, keď správne súd prvého stupňa rozhodol aj o trovách konania.

Odporcovi úspešnému v odvolacom konaní odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadal (§ 224 ods. I, § 142 ods. I, § 151 ods. I O.s.p.).

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.